

»Ne prideš od tam, dokler ne vrneš vse do zadnjega novčiča (Mt 5,25-26). Novčič je najmanjši greh. Pravi, da ne prideš od tam, razen če poravnaš račun za vse grehe, tudi najmanjše. V enem novčiču so namreč tri unče: kaj drugega predstavljajo tri unče, če ne Trojice? Če kdo trdi, da Trojica Očeta, Sina in Svetega Duha ne sestoji resnično iz enega bistva [substantia], je nujno, da ta odgovarja za to. Tako kot je novčič enovit [ex uno constat], tako je tudi Trojica enega bistva.« (Razlage evangelijev M. 21)

»Povedal jim je drugo priliko: Nebeško kraljestvo je podobno kvasu in tako dalje (prim. Mt 13,33). Kvas označuje nebeški nauk, žena prikazuje Cerkev, moko pa razumemo kot ljudstvo. Žena, to je Cerkev, očiščuje ljudstva, ko jih kakor žitna zrna zbira iz vseh ljudstev in melje v mlinu, to je, z oznanjevanjem dveh zavez. Potem ko je oluščila zrna, to je prejšnje življenje, jih po krstni vodi naredi bele in jih vodi k enotnosti vere, s tem ko naredi eno telo celotne Cerkve. Razumemo, da je v to moko ženska skrila kvas, to je, da je Cerkev shranila nebeški nauk v srca ljudstva verujočih. Tri merice prikazujejo Trojico Očeta, Sina in Svetega Duha in v njihovi enakosti [aequalitatem] se brez dvoma razglasa popolna Trojica in ena božanska substanca [una divinitatis substantia], ki jo krivoverci zanikajo. V tem številu in veri katoliška Cerkev zmeraj uči in krščuje, tako kot je Gospod naročil apostolom: Pojdite in učite vse narode, krščujte jih v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha. Tudi Sara, ki je bila podoba Cerkve, je naredila tri kolače, da bi pokazala isto število Trojice. Tudi v postavi je bilo ukazano, naj se za ozdravljenje gobavca darujejo tri desetinke bele moke z oljem, v katerih je ista Trojica razumljena na podoben način. Ko pa je rekel dokler se ni vse prekvasilo <...> da bi se napolnil svet.« (Razlage evangelijev M. 71)

»Tretji dan je bila svatba v Kani Galilejski. Jezusova mati je bila tam in tako dalje (prim. Jn 2,1-7). Ko pa je presveti Janez rekel: Tretji dan je bila svatba v Kani Galilejski, je poskušal že na začetku evangelija prikazati, kdo sta [rationem] dve osebi Očeta in Sina. Še posebej je vztrajal na tem – saj o Očetu nihče ni dvomil –, da bi pokazal Božjega Sina kot Boga, kot je bilo že prej podrobno pokazano. In ker je bilo nujno, da omeni tudi Svetega Duha, pravi, tretji dan je bila svatba. V prejšnjem branju je tako pretanjeno omenil naslednji dan. To je trikrat poudaril z besedami: Naslednji dan je zagledal Jezusa, še enkrat: Naslednji dan je Janez spet stal tam, in: Naslednji dan je hotel oditi. Vse do tedaj je zadržal razlog [rationem] za dve osebi Očeta in Sina. Ko pa pride do poročne vezi [copulam nuptiarum], reče: Tretji dan je bila svatba. Koga naj razumemo pod »tretji«, če ne osebe Svetega Duha? Govoril je že o Očetu in Sinu, zdaj pa je dodal še tretjega. Trojica je zagotovo prikazana [demonstraretur] v Kani Galilejski. Kakor se je ta svatba odvijala izven Judeje, tako je oznanjala bodočo duhovno svatbo, to je, da bo Cerkev po Svetem Duhu zaročena s Kristusom.« (Razlage evangelijev J. 17)

»Bog Oče je brez začetka [sine principio], neporojen [ingenitus], nerojen [innatus], ni zaobjemljiv v noben prostor, ampak on zaobjema vse [nullo contineatur loco, sed potius ipse contineat omnia]; lahko se ga spozna samo toliko, kolikor sam želi dovoliti; je neviden in neprešteven [invisibilis, inaestimabilis]. Iz njega je torej Božji Sin, ki je bil neizrekljivo rojen pred vsem začetkom [inenarrabiliter genitus est ante omne principium]. Priznavamo, da je bil rojen na takšen način, da je vedno lahko rečeno Oče in vedno Sin, saj med njima ni razlike v času [semper pater et semper filius dicatur nulla temporis interposita ratione], kot je rekel: V začetku je bila Beseda in Beseda je bila pri Bogu in Beseda je bila Bog (Jn 1,1), Beseda, Božji Sin, Bog pri Bogu Očetu. In Bog je bil Beseda. Ta je bila v začetku pri Bogu: v začetku je pred vsemi vekmi, ker vedno razumemo Boga Očeta in Boga Sina, Božjo Besedo, brez kakršnegakoli časovnega razločka [sine aliqua temporum interpositione]. In zato vedno Oče, ker je vedno Sin, in zato je Sin, ker je vedno Oče [ideo semper filius, quia semper pater]. V začetku je bila Beseda: Bog, se pravi, Božji Sin, rojen iz Boga.« (Razlage evangelijev J. Predgovor)

»V Božjem Sinu se sklada nešteto besed, ki jih razumemo po kraju, po času, po liku in po krepostnih delih, ki jih je storil. Imenuje se Beseda, Modrost, Moč, Luč, Dlan, Roka, Lev, Jagnje, Tele, Kamen in tako dalje, kot smo rekli, zaradi moči in silovitosti, ki se stekata v njem. Razumemo ga kot vse, to je, Božji Sin, naš Gospod, pravi Bog od pravega Boga, pravi Sin, rojen iz pravega Očeta, luč od luči, rojen iz nerojenega Očeta, ne ustvarjen, tako kot arijansko krivoverstvo skuša zatrjevati, ko pravi, da je bil Bog ustvarjen, ne rojen, podobno kot opazimo, da so bile ustvarjene ostale prvine.« (Razlage evangelijev J. Predgovor)

»Me je ustvaril ne smemo razumeti, kot da je rekel, da je Sin ustvarjenina [quasi creaturam dixerit filium], ampak tako, kot vidimo, da so uradniki postavljeni [creati] za vladanje cesarstva: tako je bil torej Sin postavljen [creatus], da bi vse ustvaril, se pravi, da bi dokončal dela [ad facienda omnia, opera scilicet perficienda creatus intellegitur], ne pa tako, kot da bi bil tedaj rojen ali narejen [natus aut factus].« (Razlage evangelijev J. Predgovor)

»Kdor bo pohujšal in tako dalje (prim. Mt 18,6). Temu se naj obesi mlinski kamen na vrat in se ga potopi: mlinska kamna sta dva, to sta dve zavezi, ki meljeta pšenico, se pravi, da lomita zrnje. Odrešenik je rekel o sebi, da je zrno: Če pšenično zrno ne pade v zemljo in drugo. Mlinska kamna imata tudi les, ki je Gospodovo trpljenje. Kdor ni pred smrtjo, ne dela oporoke [testamentum]. Dve zavezi [testamenta] sta torej dva mlinska kamna, les je trpljenje, pšenično zrno pa, iz katerega nastane moka, je telo našega Gospoda Jezusa Kristusa, ki je Cerkev. Ona sprejme neobdelane ljudi, to je tiste, ki vztrajajo v starih navadah, jim tako rekoč sleče staro življenje [conversatio] in zlomi vse, če ji je kaj nasprotno. Tako kot se namreč zrna ne morejo sama po sebi držati skupaj, tako se neverujočemu ljudstvu, potem ko preide k veri, zmelje in odstrani zunanje lupine zrnja in postane moka. Nato ga poškropi voda, ki je krst, in postane kruh, to je ljudstvo, ki se preko vere združi in preko krsta postane Cerkev, ki je telo našega Gospoda Jezusa Kristusa.« (Razlage evangelijev M. 84)

Prevedla Doroteja Novak